

Nove govorice o vladnem zakonskem osnutku za Slovence

Obljubljena pravica ali nova krivica?

Pravijo jim «ballon d'essai», preizkusni baloni, s katerimi skušajo vremenoslovci ugotoviti, kam piha veter.

Take se nam zdijo ponovne govorice, da se v ministrstvu za dežele pripravlja osnutek zakona za zaščito Slovencev. Pravzaprav niso samo govorice, pač pa nekaj več. Minister za dežele Carlo Vizzini (Psdi), kateremu je Craxi pred desetimi meseci naročil, naj v desetih dneh pripravi osnutek vladnega zakona za zaščito naše manjšine, da ga bo lahko parlament odobril do 10-letnice Osima (kot je obljubljal v Beogradu), je rimskemu dopisniku «Primorskega dnevnika» povedal, da je «osnutek osnutka» že napisan in da ga je poslal petim strankam vladne koalicije, se pravi KD, PSI, PSDI, PRI in PLI. Te stranke naj bi posredovale svoja mnenja in pripombe, na kar naj bi osnutek pokazali enotni slovenski delegaciji, da ga oceni. Šele potem bi ga osvojil ministrski svet, da ga predloži parlamentu in s tem sproži drugo fazo postopka za odobritev zaščitnega zakona. To je namreč faza, ko postane vladni osnutek osnova za nadaljnje usklajevanje stališč, saj postanejo ostali predlogi nekakšni «popravki» in je tudi v tem primeru potrebno preiti k izdelavi skupnega, poenotenega besedila. To se dogaja v pristojnih komisijah in nato na plenarnem zasedanju vsake izmed zbornic, ki mora glasovati o zakonskem predlogu in o morebitnih spremembah.

Postopek smo hoteli opisati zato, da bo našim bralcem takoj jasno, da zaščita ni za vogalom in da bomo morali še čakati, še razpravljati, še polemizirati, še pritiskati, še zahtevati in protestirati. Ni ti ni rečeno, da bo šlo vse po olju, saj ne veš, kdaj lahko izbruhne nova vladna kriza in kakšna bo usoda sedanje zakonodajne dobe.

Tudi rokom ministra Vizzinija ne kaže verjeti kar tako. Videli smo že, koliko traja Craxijevih «deset dni», da si ne smemo delati pretiranih utvar, da bo vse steklo še pred božičem, oziroma, da bomo imeli zakon (kakšen, to je druga pesem) še pred prihodnjim poletjem. Kje pa! Posebno še, ker stvari niso povsem

jasne tudi v sami vladni koaliciji. Socialistični deželni tajnik Trombetta, ki je «osnutek osnutka» prebral, je v Ljubljani izjavil, da imajo socialisti o njem pomisleke, da jih ne zadovoljuje. Zagonetno molčijo demokrščanski veljaki, ki so tudi bili v Ljubljani prejšnje dni. Da so se tudi tam pogovarjali o vsebini zakona, ni tajnost, saj je bilo zapisano v tiskovnih sporočilih. Mislimo tudi, da še vedno velja trditev, da bo za soppodpisnico osimskih dogovorov dober tisti zaščiti zakon, s katerim bo zadovoljna prizadeta manjšina, ki je v tem primeru nujno mišljena kot celota in kot subjekt, torej kot izraz pluralizma in enotnosti.

«Osnutek osnutka» vladnega zakonskega predloga proučujejo torej vladne stranke. O tem, kaj pravijo, ni neposrednih informacij, je pa mogoče marsikaj sklepati. Tako naprimer socialisti poudarjajo (vedno Trombetta v Ljubljani), da so republikanci in liberalci na togih stališčih. Občutek imamo tudi, da se za temi stališči najraje skrivajo tudi demokristjani, ki morda mislijo, da so ljudje izgubili smisel za razmerja sil. PRI in PLI skupno v parlamentu odtehtata prav toliko, kot demokrščanski poslanci, ki bi jih med glasovanjem stisnil mehur in bi morali nujno na stranišče. Obe laični stranki ne odtehtata desetine demokristjanov in petine socialistov. Izgovarjanje nanje je torej zgolj sprenevedanje in dokaz neiskrenosti.

O vsebini Vizzinijevega osnutka ni doslej govoril nihče, razen podtajnika za obrambo Scovacricchija, ki je socialdemokrat kot pristojni minister. Vidni predstavnik furlanske PSDI je razodel videmskemu dnevniku, da vladni predlog ločuje Slovence po kategorijah in predvideva ločene norme za beneške Slovence, predvsem kar zadeva področje šolstva. To pa je za nas ključnega pomena, čeprav ne zanikamo pomena nujne pridobitve pravic na Tržaškem in Goriskem. Scovacricchi opisuje za Beneško Slovenijo tako šolstvo, o katerem govori že osnutek KD in smo ga svoj čas odločno odklonili kot žaljivega. V Benečiji naj bi ostale italijanske šole, kot doslej, pravi podtajnik za obrambo in

dodaja, da bi kvečjemu lahko imeli par ur pouka «domače govorice» ali slovenščine. O tem naj bi sproti odločali starši, z nekakšnim glasovanjem ali izjavljanjem.

Kaj to pomeni, bo vsakomur jasno, če navedemo citat znanega italijanskega jezikoslovca, da je «jezik, ki ga ne poučujejo v šolah, v resnici jezik, ki ga ubijajo». Beneškim Slovincem pa nenedoma dajejo na glasovanje, ki je v bistvu nekakšno ljudsko štetje iz leta v leto, ali želijo pouk v narečju, ali knjižni slovenščini. Znani so strahotni pritiski, ki jih je oblast izvajala na beneške Slovence v zadnjem stoletju, kakor tudi primeri ustrahovanja v današnjih dneh. Pouk narečja bi gotovo postal zadnji okop domačih nasprotnikov slovenske kulture.

Tudi zato, ker je vsakomur jasno, da se «narečja ne da poučevati, narečje se samo govori in še to v zgolj domačem okolju». Konec koncev za narečje ni učbenikov, ni knjig, ni drugega, razen nekaj redkih publikacij. Bogastvo slovenske kulture bi ostalo pred šolskimi vrati, kjer bi se asimilacijski postopek nadaljeval le v bolj prefinjeni obliki.

Podtajniku Scovacricchiju bi morali priklicati v spomin, kaj pravi beneška duhovščina, da o vseh skupnih zahtevah ne govorimo. Žal pa se zdi, tudi na tem osamljenem, vendar zgovornem in zelo važnem primeru, da so vladne stranke že v «osnutku osnutka» kapitulirale pred pritiski razne nacionalistične sodege.

Če so to predlogi za šolo v Benečiji, kjer bi se v bistvu ne spremenilo nič, si lahko predstavljamo, da se v rimskih kuhinjah pripravlja nova neužitna godlja, ki bi predvidevala več krivic kot pravic za naše ljudi.

Ne bomo prenačljivi, vendar lahko že sedaj napišemo, da bomo tudi po tem vladnem osnutku ocenili zadržanje tistih strank vladne koalicije, ki so doslej prejemale glasove Slovencev in so se trkale na prsa z občutljivostjo za človekove pravice, tudi tostran «železne zaves».

Volk in ovca pri potoku

Pravljice se najbrž spominjajo tudi Trebenski otroci, ki obiskujejo slovensko osnovno šolo «Pinka Tomažiča», tokrat pa jim učiteljice lahko pojasnijo globlji pomen. Razumeli ste, da mislim pravljico o ovci in volku pri potoku. Volk si je zaželel za kosilo ovčjega svežega mesa, pa je šel k potoku, kjer se je napajala ovca. Zarenčal je, da mu kali vodo in jo bo za kazen požrl. Ovca je volku ponižno odgovorila, da nekaj takega ni mogoče, saj je bil volk ob potoku višje od ovce same. Vendar se volk ni zmenil, pač pa je ovco vseeno požrl, saj je bila zgodnica o kalni vodi le prveža.

Nekaj takega se dogaja s kampanjami, ki jih tržaški «Piccolo» goni proti Slovence. Prav nič in važno, ali so vesti resnične, ali ne. Glavno je sejati sovražstvo proti Slovence, vsidrati v javnem mnenju sum, da smo objestni in zato ne smemo biti še zaščiteni, saj bi v nasprotnem primeru zares ogrožali italijansko večino.

«Piccolo» je najbrž razumel, da njegova nekajletna kampanja proti pravicam naše manjšine ni obrodila pravih sadov, saj je bila javnost naveličana. Zgodilo se je celo nekaj novega: del tržaškega javnega mnenja se je obrnil v drugo smer in začel resno razmišljati o pogojih sožitja. Predvsem mladi, ki so že nekajkrat demonstriali z dvojjezičnimi transparenti, medtem ko so neofašistični shodi «za italijanstvo» klavrno propadli, čeprav jim je «Piccolo» dobrohotno podeseteril pičlo udeležbo, da bi vsaj za bodočnost potvoril dokaze lastnega neuspeha.

Zato so v kuhinji v Ul. Silvio Pellico razumeli, da je treba zaigrati na druge strune, poiskati močnejše emocije. Od lahkega mamila so prešli k trdemu: zai-grali so na čustva. Slovence je treba prikazati kot neusmiljeno krute, nečloveške, krivične, nesposobne celo najosnovnejše ljubezni in razumevanja do najšibkejših - do otrok. Tako naj bi se v tržaški javnosti sama od sebe porodila misel, da ni vreden zaščite tisti, ki sam ni zmožen zaščititi najšibkejših.

Tako so nastale izmišljene, jokave zgodbe, vredne knjige, kot je Valussijeva «Zemlja in kri», ki v dramatičnih tonih opisuje najnovejša dogajanja na Južnem Tirolskem, kjer ohola, objestna nemška večina zatira ubogo italijansko prebivalstvo, ki je na to reagiralo na zadnjih majskih volitvah tako, da je z večino glasov podprlo neofašistično MSI. V Trstu bi, seveda, lahko dosegli podoben čudež, ki bi vrnil nekdanjo moč in slavo Listi za Trst, ki je (politično vzeto) dosegla svoje dno, iz katerega bi se rada izvlekla po trhli lestvi neten-

ja šovinistične protislovenske mrznje.

Že smo bili priča «repentabski aferi», na katero so ljudje bržkone že pozabili, kakor radi pozabimo na mučne sanje. Zato jo bomo za naše bralce na kratko obnovili. Neka tržaška dama si je zaželela za svojega otroka repentabski otroški vrtec, ker je v njem poučevala njena nekdanja domača varuška kot vrtnarica. Otroka je v vrtec vozila s svojo limuzino, ni pa hotela plačati prispevka za refekcijo. Ko so ji dali na izbiro, ali plača otrokove obroke, ali pa ga odpelje domov že opoldne, je izbrala zadnjo rešitev, vendar je s seboj pripeljala urednika «Piccola» ter uprizorila dramatični prizor «praznih krožnikov», ki jih (resnici na ljubo) ni bilo. «Piccolo» je zadevo raztrobental, nekaj dni pozneje je bil v Trstu Almirante, večer pred njegovim shodom pa so fašisti premazali repentabski vrtec. Tudi tedaj smo zadevo razkrinkali v tržaškem občinskem svetu, kjer so naravnost deževala vprašanja raznih misovcev, listarjev in podobne sodrge. Repentabski župan dr. Pavel Colja pa je poslal «Piccolu» ustrezna pojasnila, pa tudi sporočilo, da bo repentabska občinska uprava tokrat ukrepala drugače.

Otroku, čigar mati ni hotela plačati refekcije, bo hrano nudil, nato pa izterjal plačilo po sodni poti. Tedaj je tržaška dama kratkoma izpisala svojega

otroka iz vrtca in ni jih bilo več na spregled...

Kljub uradnim sporočilom in pojasnilom pa je «Piccolova» kleveta pustila za seboj strupene sledove. Listarski «izvedenec» za manjšinska vprašanja, sicer vodilni predstavnik «odbora za zaščito italijanstva» odv. Bevilacqua je napisal knjigo, v kateri je repentabsko zadevo predstavil kot čisto resnico, zraven pa še «zabelil» z dodatnimi ocvirki, saj je zapisal, da «slovenske občine» uvajajo dvojno tarifo za hrano v vrtcih: višjo za Italijane, nižjo za Slovence. Dolinsko občinsko upravo pa je obtožil, da je svoj čas zaprla neko italijansko šolo.

Obe trditvi sta iz trte izviti, povsem izmišljeni in obrekovalnega značaja, žal pa nanje nismo reagirali kot bi bilo treba. Zaradi ljubega miru, ali zaradi podcenjevanja posledic, prizadete občinske uprave niso tožile, ne «Piccola», niti Bevilacque.

Tako se je lahko zgodilo, da so italijanski nacionalisti naredili še nov korak naprej. Izmišljene podatke so podtaknili v gradivo senatne komisije, ki se ukvarja z zaščito Slovencev, ko so imeli za to svojo avdicijo. Misovec dr. Morelli pa je repentabsko, dolinsko in ostale «afere» kratkoma vključil tudi v svojo knjigo o manjšinski zaščiti, tokrat že kot «zgodovinsko resnico», o kateri ne more biti več dvoma. Tudi v tem primeru ni bilo z naše strani nobene, niti najmanjše reakcije.

Medtem je minilo skoraj celo 1985. Neutrudni «Piccolov» urednik C(laudio) E(rnè) je medtem iskal novega gradiva za svoje dramatične reportaže. S pomočjo protislovensko nastrojenih uradov tržaške občine jih je našel v Trečah, kjer naj bi Slovenci odklonili 18 italijanskih malčkov od Banov, kjer je občina morala popraviti poslopje vrtca.

Pojdimo po vrsti, da bo zadeva jasna vsakomur.

Ni tajnost, da tržaška občinska uprava ne pozna besede «načrtovanje». Tako se lahko dogaja, da naroča popravi la poslopij šol in vrtcev v zimskem času. (Zlobni jeziki trdijo, da se to zgodi zato, ker pristojni odborniki ugotovijo šele med jesenskim pregledom računov, ali je še kaj denarja v blagajni in tedaj določijo nekatera dela za tisti znesek). Kakorkoli že, tržaška občina je septembra sklenila, da bo popravila vrtec pri Banih, ki je bil v nekdanjem poslopiju kolonije mladinske fašistične organizacije GIL (Gioventù italiana del littorio) poslopje je bilo namreč zelo hladno, saj ga je fašizem namenil poletni koloniji, ne pa otroškemu vrtcu.

V vrtcu pri Banih je bilo 18 italijan-
(Nadaljevanje na 4. strani)

DAROV IN PRISPEVKI

Ob poravnavi naročnine so v sklad Dela prispevali tovariši Colja Srečko iz Sesljana L. 9.000 in Prebil Zdenka z Opčin L. 4.000.

Mennucci Corrado iz Trsta prispeva v sklad Dela L. 10.000 v spomin na drage pokojne.

V spomin na Lojzko Grilanc daruje Stanka Hrovatin z Opčin L. 25.000 v sklad Dela.

Namesto cvetja na grob prijatelja Marjana Kosa prispeva tov. Stanislav Smotlak iz Mačkolj 125 L. 10.000 v sklad Dela.

Ob 11. obletnici smrti moža Antona prispeva Bogomila Gerlanc s Proseka 567 L. 15.000 v sklad Dela.

Ob smrti tov. Lakovič Radislava izreka sekcija KPI Opčine globoko sožalje tovarišu Branku in svojcem ter prispeva L. 30.000 v sklad Dela.

V počastitev spomina tov. Lakovič Radislava prispevata Pepka in Rudi Sosič z Opčin L. 50.000 v sklad Dela.

Namesto cvetja na grob Lojzke Grilanc daruje Brišček Josipina iz Repniča L. 20.000 v sklad Dela.

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

JADRAN: napredek v igri

Druga zmaga za odbojkarice Mebla

Kljub novemu porazu je v osmem kolu Jadran proti Cremoni pokazal veliko voljo do zmage in ji bil skozi celo srečanje zelo blizu. Veliko vlogo je odigrala izkušnost obeh taborov. Jadran je novinec v ligi in poleg tega igra drugače kot lani, gosti pa imajo izkušnje iz višje lige, čeprav se je njihovo moštvo precej spremenilo.

V domačem ligašu je up na zmago splahnel ko je moral Marko Ban štiri minute pred koncem na klop zaradi petih osebnih napak. Le malo prej je igrišče zapustil tudi Peter Žerjal in skoraj izenačeno stanje je postalo v nekaj minutah za Jadran katastrofalno. V končnici so gosti takorekoč upravljali svojo prednost in srečanje zaključili v svojo korist z rezultatom 77:72.

V nedeljo 1. decembra bo Jadran igral v Busto Arsizio proti ekipi, ki ima tudi samo dve točki na lestvici, teden dni kasneje pa bo v Trstu deželni derbi s Por-

denonom. Spričo boljše igre zadnjega kola se lahko računa tudi na dve zmagi.

Odbojkarice Mebla so v domači tekmi proti Vicenzi le malo bolj intenzivno trenirale. Nasprotnicam so v treh setih prepustile le 15 točk in tekma je trajala vsega 37 minut.

Ocena Mebla ob tako šibkih nasprotnicah ni bila mogoča in nastop je trener Drasič izkoristil za preizkušanje taktičnih variant, ki naj bi racionalizirale ekonomijo razpoložljivega potenciala.

Na košarkarskih tekmah Bora in Brega sta bile dosežena popolnoma enaka izida 80:79. Bor je tekmo izgubil, Breg pa je s Ferroviariom zabeležil podvig. Zmagal je v promocijskem prvenstvu tudi Kontovel, ki je s 66:62 odpravil Portuale. Na tekmi se je izkazal Henrik Lisjak, ki je dosegel 18 pik.

V soboto 30. novembra se bosta Bor in Breg pomerila med seboj.

Šimjoto

V Repnu med derbijem Kras - Primorje. Avtomobilov (116) je skoraj toliko kot gledalcev in igralcev skupaj (okoli 150). Z nastopanjem mraza je vedno več ljudi pred barom, kjer podjetni Krasovci s kuhanim vinom nadomeščajo slab izkupiček od vstopnic tega domačega Inter-Juve. Najbolj vneti pa vztrajajo ob ograji: «Mister» Primorja Mitkuš potrosi med celo tekmo več sape kot vsi njegovi na igrišču skupaj. Zgovoren in jedrat pa je tudi navijač Krasa:

«... čó šimjoto... šimjoto... orka madona... ma dej, dej... oštja ga zlome... tri metre proč, muož... in šlata uan»

«Čo arbitro, beko, mona... oštja ga zlome...»

«Vržaga uan, Darko dej!»

«Čó šimjoto... orka madona ga zlome mater... ja, če jest jemam balo m'jo zabrusem naraunost u fris... altro ke u vrata!»

Naslovnik je bil sodnik.

Mundial v Mehiki

Vse jasnejša postaja slika nogometnega «mundiala», ki bo prihodnjega junija v Mehiki. Po hudi katastrofi so najprej z olajšanjem ugotovili, da potres stadionov ni poškodoval. Kaj pa 20 tisoč žrtev? Bo pač manj gledalcev.

Ob Italiji, ki naslov brani, in Mehiki, ki SP prireja, so si nastop zagotovile še Poljska, ZRN, Portugalska, Anglija, Sev. Irska, Bolgarija, Madžarska, Sovjetska zveza, Danska, Španija, Argentina, Brazilija, Urugvaj, Kanada, Južna Koreja, Alžirija, Maroko, Belgija in Francija. Na dobri poti je tudi Škotska. Jugoslavija je ob medlih nastopih zadržala tudi zadnjo skoraj samo teoretsko možnost s porazom proti Franciji.

Skupine bodo sestavili z žrebom, ki bo 15. decembra v Ciudad Mexico.

AK Bor uspešen

Na podlagi lestvic deželne atletske zveze izhaja, da se predvsem altetinje mladinskih kategorij AK Bor dobro drži.

Prednjači Martina Gherlani, ki je v metu kopja za kadetinje tudi deželna rekorderka s 36,20 m, na boljših mestih pa je prisotna tudi v drugih panogah. Pri fantih izstopata naraščajnika Mitja Možina (11" 2 na 100 m in posebno 53" na 400 m) ter Aljoša Škabar, ki je drugi na 110 m čez ovire s 15" 7.

Bruno Križman

Igralke in trenerji MEBLA med predstavitvijo ekipe

Lepa predstava v Repnu

Eden tolikih slovenskih derbijev ni privabil v Repen nadpovprečnega števila gledalcev. Kje iskati razloge? V «tujih» igralcih, v mrazu ali v televiziji, ki nudi seveda bolj kakovostne nogometne predstave?

Kras in Primorje sta poskrbela za lepo tekmo v kateri so domačini potrdili dobro organiziranost ekipe in precejšnjo tehnično raven posameznikov med katerimi izstopa Darko Škabar.

Primorje se na tehničnem in taktičnem polju ni moglo enakovredno kosati s Krasom, z borbenostjo pa je vseeno nekajkrat ogrozilo vrata domačinov. Prav ta borbenost se je večkrat sprevrgla v namerne grobosti, katere so igralci Primorja zagrešili v zadnjih minutah

ko je bila ekipi po drugem голу Krasa že zapečaten.

Dva gola razlike sta povsem pravilno odražala stanje na pravokotniku.

Kras se je s to zmago povzpел na prvo mesto lestvice, čeprav mora Primorje odigrati zaostalo tekmo. Deveto kolo 3. kategorije ni bilo povsem uspešno. Primorjec je sicer zmagal, izgubila pa sta Breg in Gaja. Najvažnejša tekma naslednjega kola bo v Trebčah med Primorcem in Bregom.

V 2. kategoriji sta Zarja in Vesna zmagali na tujem. V izredno kratki lestvici in ob nekaterih še neodigranih tekmah so Križani trenutno prvi. V nedeljo 1. decembra se bosta obe ekipe pomerili med seboj. Igrali bosta v Bazovici.

Volc in ovca

Nadaljevanje z 2. strani

skih otrok. Slovenski otroci z Banov pa zahajajo v vrtec na Opčine, pri tranvajski postaji. Tu je bilo do pred nekaj leti kar 5 sekcij otroškega vrtca: 2 slovenski in 3 italijanske. Zaradi demografskega padca zadnjih let se je število italijanskih sekcij skrčilo na 2 in tako je v istem poslopju na Opčinah po dvojce slovenskih in italijanskih sekcij.

Zanimivo je, da se tržaški občinski upravi (odborniku dr. Vattovaniju, ki je demokristijan) sploh ni zdelo potrebno zahtevati od pristojnega italijanskega didaktičnega ravnateljstva (dr. Gianna Fumo, prav tako KD), naj najde prostor za italijanski vrtec z Banov, ki bo zaradi popravil brez strehe. Občinski upravitelji so naravnost zahtevali od slovenske šole v Trebčah, naj nudi prostore.

Občinski upravitelji so v Trebčah zahtevali eno izmed dveh sob, kolikor jih ima na razpolago tamkajšnji slovenski vrtec. Toda pristojni organi didaktičnega ravnateljstva za Opčine in vzhodni Kras niso bili istega mnenja. Ugotovili so, da v Trebčah potrebujejo oba prostora, ker je tu resno prizadet otrok, ki mora opravljati potrebne fizioterapevtske in druge vaje.

Mislite, da se je srce tržaških občinskih upraviteljev zganilo ob spoznanju, da so priča globoko človeškemu problemu, o katerem je vredno govoriti tiho, s spoštovanjem in potrebno obzirnostjo. Kaj še! Odbornik Vattovani je bil še vedno mnenja, da bi se lahko «slovenski otroci stisnili» in bi «z majhno žrtvijo» (prizadetega otroka) dali prostor malčkom od Banov.

Zanimivo je, da ni hotel sploh slišati za predlog slovenskega področnega sveta, naj bi otroke od Banov naselili na Opčinah, kjer je bilo še pred nekaj leti 5 sekcij.

Povsem jasno je, da bi v tem primeru spodletela špekulacija. Nihče bi ne mogel trditi, da Slovenci podimo Italijane, če jih pa vabimo v prostore, kjer sta tudi dve slovenski sekciji otroškega vrtca!

Odbornik Vattovani je zato spremenil taktiko. Zagnal je vik in krik, češ da ne maramo v Trebče otrok od Banov, «ker so Italijani».

To je takoj povzel marljivi C.E. v «Piccolu» in zadevo zabelil z neslanostmi, kot to, da nismo marali, da bi slovenski otroci jedli skupaj z Italijani, saj bi to «sožitje trajalo komaj 30 minut». Pomislite, kakšne zverine smo!

Tržaška občinska uprava je nato nahujkala starše teh otrok, katerim pa ni povedala resnice. Nihče jim ni prebral pisma slovenskega področnega šolskega

sveta. Pravzaprav ga ni hotel prebrati niti odbornik Vattovani v občinskem svetu, ko je o zadevi stekla razprava. Vedel je, da bi tako priznal špekulacijo. Pismo je zato prebral komunistični svetovalec Spetič, ki je tudi primerno ožigosal zadevo.

Zanimivo je, da je tržaška občinska uprava tedaj ušpičila novo laž. Dala je zapisati v tiskovno sporočilo, da je otroke preselila v okraj Villa Carsia (Frčeve njive pri Opčinah), kamor jih mora na lastne stroške voziti vsak dan s šolskim avtobusom.

Lepo, kaj? Mar je mislila, da bi otroci od Banov hodili do Trebč peš? V vsakem primeru bi morala poskrbeti za prevoz, vendar se je tržaškim upraviteljem zdelo potrebno, da javnosti razkrijejo svojo malenkostnost. Pomislite: plačali bodo šolski avtobus!

In to še ni vse. Ker jim v resnici ni šlo za sožitje (kaj še!), so otroke od Banov poslali v Villo Carsio in ne na Opčine. Veste zakaj? Preprosto zato, ker v Villi Carsii ni slovenskega vrtca in ni slovenskih otrok, da bi se malčki od Banov z njimi srečevali in igrali sožitje. Če bi občina osvojila predlog slovenskega šolskega sveta, bi se vsi skupaj stisnili na Opčinah, ne da bi prizadeli interesov handikapiranega otroka.

Tega tržaški občinski upravitelji niso marali, saj bi se jim izjalovila kampanja na «Piccolu», kamor dežujejo pisma polna strupenega sovraštva do Slovencev. Zaigrali so na čustveno struno najšibkejših, otrok od 3. do 5. let starosti in dosegli svoj cilj: zasejali so novo sovraštvo.

Tako smo brali celo nove, napihnjene verzije repentabske afere, kjer naj bi sili slovenski otroci, s polnim trebuhom, zasmehovali uboge italijanske malčke pred praznimi krožniki...

Čemu služi vse to? Upamo si trditi, da gre za širokopotezno akcijo, kater namen je očrniti Slovence pred krajevno in (zakaj ne) tudi italijansko javnostjo za trenutek, ko bo v zvezi z našo zaščito šlo zares. Medtem nabirajo antologijo laži, ki pa postanejo s časom «sveta resnica», če nihče ne dokaže nasprotnega.

Konec koncev moramo biti sami s seboj pošteni: podobne afere so močno zastrupile ozračje in celo med demokratično čutečimi someščani smo lahko slišali negativne komentarje, češ «Slovenci ste vendarle krivi, če nasedate takim provokacijam». Po mnenju nekaterih dobromislečih bi morali popustiti krivicam, samo da ohranimo mirno vzdušje.

Kdor nam nekaj takega svetuje, čeprav dobrohotno, najbrž ne upošteva preprostega dejstva, da nismo narod prerokov, da bi takoj spoznali pasti, v katere nas pehajo od primera do primera. Proti lažnjivcem pa je tudi previdnost neučinkovita.

Na koncu ne bomo ponavljali oguljenega vprašanja, kako je mogoče, da take protislovenske kampanje načenja tržaška občinska uprava, v kateri kot polnopravni partner sodeluje tudi Slovenska skupnost s svojim odbornikom. To nam je namreč pojasnil sam, ko se je izgovarjal s trditvijo, da je «openska ravnateljica rdeča, Trebenci še bolj» in da ga zato te stvari ne zanimajo.

Kako so pravili, «Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti».

